

Cultural Rights, the UN Convention on the Rights of the Child, the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, etc.

The Common **Understanding on Human Rights Based Approach rests upon the principles** of *equality and non-discrimination, participation and inclusion*.

To secure these principles, important objectives of social policy at the current stage include:

Ensuring equitable systems of social protection, pension provision, health care, and education by means of improving their adequacy and accessibility for all people regardless of their well-being, residence, sex, age, ethnicity, culture or disability.

Investments in human capital, including by using innovative technologies. Introduction of education, training and capacity development programmes to empower and strengthen capacity of vulnerable groups at first in labour market. Advancement in this direction will promote ensuring economic independence of vulnerable groups.

Securing access and inclusion by means of:

a. establishing accessible infrastructure and living space as well as goods and services for people with special needs (*persons with disabilities, elderly persons, and children*) using the principles of universal design and reasonable accommodation;

b. and establishing national / regional programmes to include the groups most at exclusion risk in the life of society (*homeless, residents of remote villages, low-income people, ex-prisoners, people older than 80, and others*).

The UN provides technical assistance to the Ukrainian government to ensure human development and pursue an efficient policy in this direction.

2008-2011 – UNDP/ ILO Project “Social Inclusion People with Disabilities”

2011-2013 – UNDP Project “Support to the Social Sector Reform”

2013-2014 UNDP/ ILO / UNICEF/ WHO ‘Promoting Mainstream Policies and Services for People with Disabilities’.

УДК 316.346.2-047.44(477.51)

Ю.Ф. Акименко, канд. психол. наук, доцент

Є.В. Бречко, студ.

Чернігівський державний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТ ЧЕРНІГОВА І СЛАВУТИЧА ЩОДО ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНО ЗБАЛАНСОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА

Розглядаються головні цілі, завдання, особливості діяльності, проекти громадських організацій міст Чернігова та Славутича щодо розвитку гендерно збалансованого суспільства.

Ключові слова: *гендерна рівність, гендерно збалансоване суспільство, громадські організації, соціально-економічні проекти.*

Рассматриваются основные цели, задачи, особенности деятельности, проекты общественных организаций городов Чернигова и Славутича по развитию гендерно сбалансированного общества.

Ключевые слова: *гендерное равенство, гендерно сбалансированное общество, общественные организации, социально-экономические проекты.*

We consider the main goals, objectives, features activities, projects community organizations in Chernihiv and Slavutych to develop gender-balanced society.

Key words: *gender equality, gender-balanced society, social organizations, socio-economic projects.*

Молода українська держава проголосила своєю метою євроінтеграцію. Цієї мети неможливо досягти без долучення до європейських цінностей, забезпечення в суспільстві сучасних стандартів життя, у тому числі й у гендерній сфері.

На сьогодні, незважаючи на вагомі досягнення у царині гендерної рівності, є чимало проблем, що потребують вирішення. І перш за все держава повинна забезпечити умови для створення й ефективної роботи установ різної форми власності, діяльність яких спрямована на формування гендерно збалансованого суспільства.

В Україні донині гостро постають питання захисту прав жінок, забезпечення рівності жінок і чоловіків у багатьох сферах суспільного життя. Тому не випадково більшість соціальних установ, громадських організацій спрямовують свою діяльність на захист прав жіночої половини суспільства.

У цій статті ми проаналізуємо діяльність таких організацій міст Чернігова і Славутича.

Найбільш відомими серед подібних установ Чернігова є: Чернігівська обласна організація Спілки жінок України, Чернігівська міська Ліга (клуб) ділових і професійних жінок, благодійна організація “Чернігівський жіночий правозахисний центр”, Чернігівська обласна благодійна організація „Аратта”, громадська організація “Спілка жінок м. Чернігова”, Центр гуманістичних технологій "АХАЛАР" тощо.

Слід відзначити, що розвиток громадських жіночих організацій у місті Чернігові почався майже одразу після проголошення України незалежною державою. Про це свідчить створення 18 березня 1991 року Чернігівської обласної організації солдатських матерів, 3 лютого 1994 року Чернігівської міської організації Всеукраїнського союзу жінок-трудівниць «За майбутнє дітей України», 24 січня 1996 року представництва міжнародної організації «Жіноча громада», 10 грудня 1998 року в Чернігові філії всеукраїнської організації «Полісяночка». Об'єднання громадян «Біла парасолька» і філія всеукраїнської організації «Дія» розпочали свою діяльність у Чернігові з 1999 року [1].

Однією з провідних громадських установ Чернігівщини є Чернігівська обласна організація Спілки жінок України, яка була створена 25 березня 1993 року. Її головна мета – координація зусиль жіночих організацій по активізації їх дій задля досягнення реальної рівноправності в усіх сферах життя, гідного становища жінок у суспільстві.

Основними завданнями організації є:

- відстоювання справедливих дійових законів, програм та інших заходів, що забезпечують соціальну захищеність жінки, сприяння створенню реальних можливостей для реалізації права вибору нею своєї життєвої мети і призначення;
- сприяння створенню ефективної системи професійної підготовки та перепідготовки жінок, підтримка ініціатив і заходів по зміцненню сім'ї, вдосконаленню виховання дітей, запровадженню здорового способу життя матері і дитини;
- сприяння залученню жінок до управління справами суспільства і держави;
- поширення і стимулювання серед жіноцтва нового громадянського й економічного мислення та усвідомлення ними свого високого призначення в моральному оздоровленні життя суспільства, подолання в громадській свідомості стереотипів, що гальмують усунення відвертої чи прихованої дискримінації або принижують людську гідність жінки;
- сприяння відродженню духовності та національної культури жінок області.

Обласна організація Спілки жінок України проводить певну роботу по впровадженню гендерної політики (організовує круглі столи, громадські слухання, інтерактивні дискусії на різну тематику, семінари в містах і районах області з питань формування сучасного світогляду у жінок щодо необхідності гендерних перетворень в Україні, тренінги з гендерних питань тощо), проводить заходи щодо запобігання торгівлі людьми та насильству в сім'ї тощо.

Відзначимо, що Чернігівська обласна організація Спілки жінок України постійно організовує обласні науково-практичні конференції з гендерних питань. Після кожної такої конференції видаються збірки з відповідними матеріалами (“Проблеми гендерної рівності в Чернігівській області та шляхи їх вирішення” (2005), “Безпека життєдіяльно-

сті жінок і чоловіків: гендерний аспект” (2007), “Сучасна українська сім’я: гендерні проблеми та шляхи їх подолання” (2009), «Проблеми сучасної дискримінації: гендерний аспект» (2010), «Проблеми подолання гендерних стереотипів і формування гендерної культури в суспільстві» (2011)).

Варто розповісти про діяльність іншої організації жінок міста Чернігова, а саме – про Чернігівську міську Лігу (клуб) ділових та професійних жінок. Це громадська, неурядова, некомерційна, неполітична організація, яка була створена 30 жовтня 2000 року за ініціативою та на базі Чернігівської обласної організації Спілки жінок України.

Головна мета організації – здійснення діяльності, яка спрямована на об’єднання зусиль жінок (у тому числі жінок: підприємців, спеціалістів, інших категорій громадян) для забезпечення захисту їх соціальних, економічних і політичних інтересів; організації надання допомоги і підтримки, в тому числі фінансової; сприяння становленню і розвитку жіночих ділових ініціатив і підприємництва; посилення ролі жінок та їх впливу на економічне, політичне та соціальне життя суспільства до дійсно рівноправного з чоловіками відповідно до закріпленого в Конституції України і Конвенції ООН “Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок” становища; припинення всіх проявів дискримінації за ознаками статі [1; 4].

Наступною організацією Чернігова, чия діяльність зі сприяння гендерної рівності заслуговує на увагу, є благодійна організація “Чернігівський жіночий правозахисний центр”. Вона була створена в 1999 році, і головною метою організації є здійснення благодійної діяльності в інтересах суспільства, зокрема, жінок та дітей. Предметом її благодійної діяльності є сприяння задоволенню та захисту законних політичних, громадських, особистих, соціальних, економічних, творчих, національно-культурних та інших прав та свобод жінок.

Благодійна організація веде різнобічну громадську правозахисну діяльність. Представники організації надають безкоштовні юридичні консультації, допомагають відстоювати інтереси в судах тим громадянам, чії особисті, громадянські права були порушені з боку органів державної влади й органів місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами. Регулярний характер мають і публікації членів організації у пресі. Активну участь беруть члени благодійної організації у різних всеукраїнських та міжнародних конференціях та семінарах. Організація активно займається пропагандою міжнародних правових документів через ЗМІ, конференції і семінари, передачу необхідних матеріалів у бібліотеки.

Значну частину діяльності установи складає напрямок “Сприяння дотриманню прав людини в установах пенітенціарної системи” [2].

Відзначимо також діяльність Славутицької міської громадської організації «Центр розвитку громади», мета якої – підвищення соціальної та економічної активності жителів міста Славутича і регіону в процесі прийняття і реалізації управлінських рішень в умовах закритого містоутворюючого підприємства – Чорнобильської АЕС.

Серед головних завдань установи – поширення ідеї гендерної рівності, сприяння розвитку та реалізації жіночих економічних ініціатив, допомога в працевлаштуванні та перекваліфікації жінок у період широкомасштабних скорочень.

У межах уставної діяльності з моменту створення у 2002 році організацією реалізовано чимало соціально-економічних проектів гендерного спрямування. Зокрема, завдяки проекту “Сприяння гендерній рівності та профілактика сімейного насильства в місті Славутичі” понад 20 жінок-учасниць розширили свої можливості щодо реалізації себе у політичній сфері, громадській діяльності, у сфері управління, у подружньому житті. Проект сприяв встановленню гендерної рівності, подоланню сімейного насильства.

У ході проекту: „Жінка у владі: школа політичного лідерства” майже 50 жінок – представниць депутатського корпусу, виконавчих служб, державних службовців, лідерів громадських організацій підвищили свій особистісний та професійний рівень.

Під час реалізації проекту: “Від Славутицької жіночої ліги до громади гендерної рівності” в місті було створено громадське об’єднання «Славутицька жіноча ліга», яке згуртувало навколо ідеї гендерної рівності жіночі неурядові організації, представників міської ради та міськвиконкому, небайдужих славутчанок.

Ще один вартий уваги проект організації дістав назву «Старість мене вдома не застане!». Його мета – залучення жертв нацизму, тоталітарних режимів, літніх людей м. Славутича до активності, яка сприятиме підвищенню їх зайнятості, соціальної значущості та покращенню якості життя.

Головні бенефіціарії цього проекту – жінки та чоловіки, які перебували в концтаборах під час Великої вітчизняної війни, були на примусових роботах у Німеччині, проживали на окупованих територіях. Завдяки впровадженим заходам учасники підвищили свій соціальний статус, суспільне значення, отримали сприятливі умови для передачі свого багатого життєвого досвіду молодому поколінню.

Зокрема, з учасниками проекту кілька спільних зустрічей провели студенти 5 курсу Чернігівського державного технологічного університету. Спочатку відбувся круглий стіл «Знайомство», під час якого люди літнього віку продемонстрували молодим партнерам свою духовну силу, позитивне ставлення до життя, вміння активно проводити вільний час. Потім студенти провели для людей літнього віку лекційне заняття щодо здорового способу життя і, на завершення, майстер-клас з виготовлення рамок для фотографій.

Таким чином, можна констатувати, що в містах Чернігові і Славутичі досить активно діють громадські організації, які своєю роботою сприяють подоланню гендерних стереотипів, підвищують спроможність як жінок, так і чоловіків у різних сферах життєдіяльності, покращують якість їхнього життя. На наш погляд, досвід роботи таких установ потребує докладного вивчення для розповсюдження перед усім на регіональному рівні, а також для більш докладного ознайомлення з діяльністю організацій студентів соціальних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Список використаних джерел

1. *Жіночі організації України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://party.civicua.org/women/oblast/0009186.htm>.
2. *Про благодійну організацію “Чернігівський жіночий правозахисний центр”* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://khp.org/index.php?id>.
3. *Про Чернігівську міську Лігу (клуб) ділових і професійних жінок* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://business.wu.cn.ua/about/>.
4. *Про Чернігівську обласну організацію Спільки жінок України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://wu.cn.ua/activity/>.

УДК 504.4.054(476.2)

Е.Н. Карчевская, канд. геогр. наук, доцент

Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого, г. Гомель, Республика Беларусь

РАЗВИТИЕ СОЦИАЛЬНОГО ТУРИЗМА В ЭКОЛОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМНОМ РЕГИОНЕ (НА ПРИМЕРЕ ГОМЕЛЬСКОЙ ОБЛАСТИ)

Проведен маркетинговий аналіз мотивів потребителів туристсько-рекреаційних послуг, що дозволило визначити пріоритетні для Гомельської області види туризму. Цілесобразність розвитку соціального туризму в Гомельському регіоні продиктована небагатоприятною екологічною ситуацією, ввиду чого для соціального туризму характерно переважно виїздне напрямлення. Основне місце в віковій структурі соціального туризму займає дитячий туризм.

Ключевые слова: *социальный туризм, экологически проблемный регион, туристско-рекреационная деятельность.*